

Pátek 24. dubna 2009

Výroční rozprava o pokroku dosaženém v roce 2008 při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva

P6_TA(2009)0329

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2009 k výroční rozpravě o pokroku, kterého bylo v roce 2008 dosaženo při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva (články 2 a 39 Smlouvy o EU)

(2010/C 184 E/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 6 a 39 Smlouvy o EU a články 13, 17 až 22, 61 až 69, 255 a 286 Smlouvy o ES, jež jsou hlavním právním základem pro vývoj EU a Společenství jako prostoru svobody, bezpečnosti a práva,
- s ohledem na otázky k ústnímu zodpovězení Radě (B6-0489/2008) a Komisi (B6-0494/2008), o nichž se debatovalo na plenárním zasedání dne 17. prosince 2008,
- s ohledem na čl. 108 odst. 5 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že deset let po vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost:

- je *acquis* EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva značně rozsáhlé, čímž se potvrdilo rozhodnutí členských států extenzivně zapojit orgány Evropské unie do tvorby politik v této oblasti, aby byla občanům Unie zaručena svoboda, bezpečnost a právo,
- má podle pravidelných průzkumů Eurobarometru většina občanů Unie ve zvýšené míře pocit, že opatření na úrovni EU jsou přínosná ve srovnání s opatřeními přijatými pouze na vnitrostátní úrovni, a dvě třetiny občanů podporují opatření EU, která propagují a chrání základní práva (včetně práv dětí) a rovněž boj proti organizovanému zločinu a terorismu, a pouze 18 % z nich se domnívá, že opatření na úrovni EU přínosná nejsou,

B. vzhledem k tomu, že pozitivní skutečnosti uvedené výše nemohou kompenzovat:

- přetrvávající právní slabiny a složitost rozhodovacího procesu v EU, zejména v oblastech, jako je policejní a soudní spolupráce v trestních věcech, kterým chybí odpovídající demokratická a soudní kontrola na úrovni EU,
- neochotu většiny členských států posílit politiky související se základními právy a právy občanů; současně se zdá, že je stále důležitější zaměřovat se nejen na přeshraniční případy, aby nevznikaly dvojí normy v rámci téhož členského státu,
- pokračující potřebu dalšího rozvoje a řádného provádění společné přistěhovalecké a azylové politiky EU, u níž oproti harmonogramu dohodnutému v rámci Haagského programu a Evropského paktu o přistěhovalectví a azylu dochází ke zpoždění,
- obtíže, jimž čelí Komise při zajišťování včasného a správného uplatňování mnoha nedávno přijatých právních předpisů Společenství a při vyřizování velkého objemu korespondence, stížností a rostoucího počtu případů porušení předpisů,

Pátek 24. dubna 2009

- potřebu extenzivnějšího zapojení Evropského parlamentu a národních parlamentů do hodnocení skutečného dopadu právních předpisů EU na daná odvětví,
- dosud nedostatečně rozvinutou síť zástupců občanské společnosti a zúčastněných stran v každé oblasti politiky prostoru svobody, bezpečnosti a práva; stojí za povšimnutí, že teprve nedávno ministři spravedlnosti členských států rozhodli vybudovat síť zaměřenou na vzájemné posílení vnitrostátních právních předpisů, k čemuž by mělo dojít i v ostatních oblastech prostoru svobody, bezpečnosti a práva,
- skutečnost, že dokonce i mezi agenturami EU se spolupráce rozvíjí pomalu a rizika jsou stále složitější vzhledem k tomu, že se násobí počet ostatních orgánů, které vykonávají na úrovni EU operativní úkoly,

C. vzhledem k tomu, že je nutno připomenout:

- obezřetný postoj, který i nadále zaujímá Rada a Komise poté, co Parlament přijal dne 25. září 2008 usnesení k výroční zprávě za rok 2007 o pokroku při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva (články 2 a 39 Smlouvy o EU) ⁽¹⁾ a během rozprav v plénu v prosinci 2008 o ochraně základních práv v Evropské unii a o pokroku v prostoru svobody, bezpečnosti a práva,
- podporu, kterou poskytují národní parlamenty širší meziparlamentní spolupráci, zejména v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jak se ukázalo v jejich příspěvcích do obecných rozprav a při konkrétních příležitostech, jaké představují např. revize pravidel EU o transparentnosti, rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu ⁽²⁾, nové právní předpisy EU o využívání jmenné evidence cestujících ⁽³⁾, uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států ⁽⁴⁾, hodnocení směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl ⁽⁵⁾, a podporu, kterou poskytují soudní spolupráci v trestních a občanských věcech,

1. vyzývá ty členské státy, které dosud neratifikovaly Lisabonskou smlouvu, aby tak učinily co nejdříve, neboť tato smlouva vyřeší významné nedostatky v prostoru svobody, bezpečnosti a práva tím, že:

- vytvoří soudržnější, transparentnější a právně zdravější rámec,
- posílí ochranu základních práv tím, že Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) bude závazná, a umožní přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod,
- poskytne občanům Unie a občanské společnosti pravomoci jejich zapojením do legislativního procesu a poskytnutím rozsáhlejšího přístupu k Soudnímu dvoru Evropských společenství,
- zapojí Evropský parlament a národní parlamenty do hodnocení politik EU a tím dosáhne větší odpovědnosti evropských a vnitrostátních právních orgánů;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0458.

⁽²⁾ Úř. věst. L 164, 22.6.2002, s. 3.

⁽³⁾ Návrh rámcového rozhodnutí Rady o využívání jmenné evidence cestujících pro účely prosazování práva (KOM(2007)0654).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 158, 30. 4. 2004, s. 77.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 31, 6.2.2003, s. 18.

Pátek 24. dubna 2009

2. vyzývá Evropskou radu, Radu a Komisi, aby:
 - a) formálně zapojily nově zvolený Evropský parlament do přijímání příštího víceletého programu prostoru svobody, bezpečnosti a práva na období 2010–2014, protože tento program by po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost měla uplatňovat především Rada a Parlament postupem spolurozhodování; vzhledem k tomu, že takový víceletý program by měl rovněž daleko přesahovat návrhy obsažené ve zprávách „skupin pro budoucnost“ Rady, měly by být zapojeny i národní parlamenty, protože by měly hrát významnou úlohu při vytváření priorit a při jejich uplatňování na vnitrostátní úrovni;
 - b) se zaměřily na budoucí víceletý program, a především na zlepšení základních a občanských práv, jak to nedávno doporučil Parlament ve svém usnesení ze dne 14. ledna 2009 o situaci v oblasti lidských práv v Evropské unii 2004-2008 ⁽¹⁾, rozpracováním cílů a zásad stanovených v Listině, kterou orgány vyhlásily v Nice v roce 2000 a poté znovu ve Štrasburku dne 12. prosince 2007;
3. domnívá se, že je naléhavě nutné a vhodné, aby Komise:
 - a) bezodkladně přijala iniciativy ke zlepšení ochrany občanských práv, jako je ochrana údajů, diplomatická a konzulární ochrana a svoboda pohybu a bydliště;
 - b) vytvořila mechanismus k zajištění extenzivnějšího zapojení občanů do definování obsahu občanství Unie vytvořením metody konzultace a podporou vzájemných kontaktů zúčastněných stran;
 - c) předložila plně rozvinutý program opatření EU, která posilují procesní práva obžalovaných a nezbytné záruky ve fázích před začátkem a po skončení řízení, zejména když se jedná o státního příslušníka jiné země než té, v níž probíhá řízení, a obecněji aby vytvořila kontrolu evropského trestního soudnictví a bezpečnostních opatření s ohledem na ochranu práv občanů;
 - d) pravidelně shromažďovala a šířila všechny příslušné neutrální údaje o vývoji hlavních politik prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jako jsou migrační toky, vývoj organizovaného zločinu a zejména terorismu (viz posouzení hrozeb organizované trestné činnosti 2008 vypracované EU a zpráva o stavu a vývoji terorismu v EU 2008 vydaná Evroplem);
 - e) co nejdříve předložila dosud nepřijaté právní nástroje o dalších kategoriích „modrých karet EU“ pro pracovníky ze třetích zemí, např. sezonní pracovníky, dočasně vyslané zaměstnance a placené stážisty, a o mandátu agentury FRONTEX; zejména pak, aby pro agenturu FRONTEX zajistila odpovídající zdroje tak, aby agentura mohla plnit své cíle a mohla plně a průběžně Parlament informovat o jednáních o dohodách se třetími zeměmi v oblasti přistěhovalectví;
 - f) vytvořila evropskou politiku vnitřní bezpečnosti, která by měla doplňovat vnitrostátní bezpečnostní plány, aby občané Unie a národní parlamenty měly jasnou představu o přínosu opatření EU; zejména aby posílila politiku EU týkající se boje proti určitým druhům organizované trestné činnosti, jako je počítačová trestná činnost, obchodování s lidmi, sexuální zneužívání dětí a korupce tím, že přijme účinná opatření a využije všech možných nástrojů spolupráce k dosažení měřitelných výsledků, včetně podniknutí kroků za účelem přijetí právního nástroje na zabavení finančních aktiv a majetku mezinárodních zločineckých organizací a jejich použití na sociální účely;
 - g) i nadále uplatňovala zásadu vzájemného uznávání právních rozhodnutí v občanském i trestním soudnictví ve všech stádiích soudního řízení, zejména pokud jde o trestní soudnictví, aby byl zajištěn celoevropský systém uznávání a vzájemného přijímání důkazních materiálů s co největším zohledněním základních práv;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P6_TA(2009)0019.

Pátek 24. dubna 2009

- h) doplnila vývoj vzájemného uznávání řadou opatření posilujících vzájemnou důvěru, zejména určitým sblížením věcných a procesních otázek trestního práva, procesních práv, zdokonalením vzájemného hodnocení fungování soudních systémů a zlepšením způsobů budování vzájemné důvěry v rámci soudní profese, jako je posílení odborné přípravy v soudnictví a podpora vzájemných kontaktů;
- i) vytvořila transparentní a účinnou vnější strategii EU v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva založenou na důvěryhodné politice, zejména v oblastech, kde má Společenství výhradní pravomoci, např. pokud jde o dohody o zpětném přebírání osob, ochranu vnějších hranic a vízové politiky (jak tomu je v případě otázky zrušení vízové povinnosti při cestách do USA);
- j) vyzvala Radu, aby pravidelně konzultovala Parlament i v případě mezinárodních dohod zabývajících se soudní a policejní spoluprací v trestních věcech, protože skutečnost, že to Rada v současné době odmítá, je v rozporu se zásadou loajální spolupráce a demokratické odpovědnosti EU; vyzývá především Komisi, aby předložila kritéria pro rozvoj vhodné evropské politiky týkající se dohod se třetími zeměmi o vzájemné právní pomoci nebo vydávání osob v trestních věcech s ohledem na zásadu nediskriminace mezi občany EU a občany dotčené třetí země;
- k) zavedla specifické právní předpisy zaručující diplomatickou a konzulární ochranu všem občanům Unie bez ohledu na to, zda má dotyčný členský stát na území třetí země zastoupení;
- l) předložila nové návrhy s cílem splnit rozsudky Soudního dvora o ochraně základních práv v případě zmrazení majetku fyzických a právnických osob, rovněž s ohledem na rozsudky Evropského soudního dvora o seznamu uvedeném v přílohách rozhodnutí Rady, kterými se provádí čl. 2 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu ⁽¹⁾;
- m) posílila vzájemnou důvěru a solidaritu mezi správními orgány členských států, tím, že:
- ve spolupráci s Radou Evropy stanoví vyšší normy kvality jak soudní ⁽²⁾, tak i policejní spolupráce;
 - posílí a zdemokratizuje mechanismy vzájemného hodnocení, které již byly stanoveny v rámci schengenské spolupráce a boje proti terorismu;
 - rozšíří model vzájemného hodnocení a pomoci mezi členskými státy vytvořený pro schengenský prostor na všechny politiky prostoru svobody, bezpečnosti a práva, ať již se jedná o občany ostatních členských států nebo o občany třetích zemí (jako např. migrační a integrační politiky, ale také uskutečňování programů pro boj proti terorismu a radikalismu);
- n) zavedla rozsáhlejší koordinaci a doplňkovost mezi stávajícími a budoucími agenturami EU, jako je Europol, Eurojust, FRONTEX nebo Ceuol, protože tyto orgány by měly překročit počáteční a nejistou spolupráci a navázat těsnější kontakty s odpovídajícími vnitrostátními odděleními dosažením vyšších standardů účinnosti a bezpečnosti a tím, že budou odpovědnější a transparentnější vůči Evropskému parlamentu a národním parlamentům;
- o) i nadále průběžně rozvíjela a posilovala společnou politiku Unie v oblasti správy hranic, zároveň však zdůraznila potřebu co nejrychleji stanovit celkovou koncepci strategie Unie v této oblasti, to, jak se budou vzájemně ovlivňovat a jak budou fungovat všechny programy a projekty, s cílem zvolit nejlepší způsob jejich vzájemného propojení a zamezit případnému zdvojování činnosti nebo vzájemné neslučitelnosti;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 344, 28.12.2001, s. 70.

⁽²⁾ Doporučení Evropského parlamentu Radě ke kvalitě trestního soudnictví a harmonizace trestního právního řádu v členských státech (Úř. věst. C 304 E, 1.12.2005, s. 109).

Pátek 24. dubna 2009

4. naléhavě vyzývá Komisi, aby učinila vše potřebné pro ukončení dotyčných projektů a zaručila, že Informační vizový systém (VIS) a Schengenský informační systém druhé generace (SIS II) budou co nejrychleji uvedeny do provozu;

5. doporučuje, aby se Komise zdržela předčasného předkládání jakýchkoli legislativních návrhů za účelem zavedení nových systémů – zejména systému vstupu/výstupu – do doby, než začnou fungovat systémy VIS a SIS II; zdůrazňuje, že je nutné zhodnotit, zda je takovýto systém skutečně potřebný s ohledem na to, že se bude zcela jistě překrývat se stávajícími systémy; je přesvědčen, že je nezbytné přezkoumat změny, jež bude nutno provést ve stávajících systémech, a předložit řádný odhad skutečných nákladů na celý postup;

6. vyzývá Komisi, aby do svého návrhu víceletého programu zahrnula výše uvedená doporučení a doporučení předložená Parlamentem ve výše uvedených usneseních ze dne 25. září 2008 a 14. ledna 2009 a v následujících usneseních:

— usnesení ze dne 2. dubna 2009 o problémech a perspektivách spojených s evropským občanstvím ⁽¹⁾,

— usnesení ze dne 27. září 2007 o provádění směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ ⁽²⁾,

— usnesení ze dne 10. března 2009 o dalších krocích v oblasti správy hranic v Evropské unii a podobných zkušenostech ve třetích zemích ⁽³⁾ a

— usnesení ze dne 10. března 2009 o budoucnosti společného evropského azylového systému ⁽⁴⁾,

7. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

⁽¹⁾ Přijaté texty, P6_TA(2009)0204.

⁽²⁾ Úř. věst. C 219 E, 28. 8. 2008, s. 317.

⁽³⁾ Přijaté texty, P6_TA(2009)0085.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P6_TA(2009)0087.

Závěry summitu skupiny G 20

P6_TA(2009)0330

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2009 o londýnském summitu skupiny G 20 konaném dne 2. dubna 2009

(2010/C 184 E/20)

Evropský parlament,

— s ohledem na prohlášení, které vedoucí představitelé vydali na vrcholné schůzce skupiny G 20 v Londýně (globální plán obnovy a reformy), a na jejich deklarace o posílení finančního systému a o poskytování zdrojů prostřednictvím mezinárodních finančních institucí ze dne 2. dubna 2009,

— s ohledem na zprávu o pokroku v jurisdikcích kontrolovaných globálním fórem OECD při uplatňování odsouhlasených mezinárodních daňových standardů, které vyžadují výměnu informací na žádost ve všech daňových záležitostech za účelem správy a vymáhání domácího daňového práva ze dne 2. dubna 2009,

— s ohledem na závěry předsednictví v návaznosti na zasedání Evropské rady, které se konalo ve dnech 19. a 20. března 2009,